ENCICLOPEDIE

EGIPTUL ANTIC

20

MISTERELE UNEI MARI CIVILIZAŢII

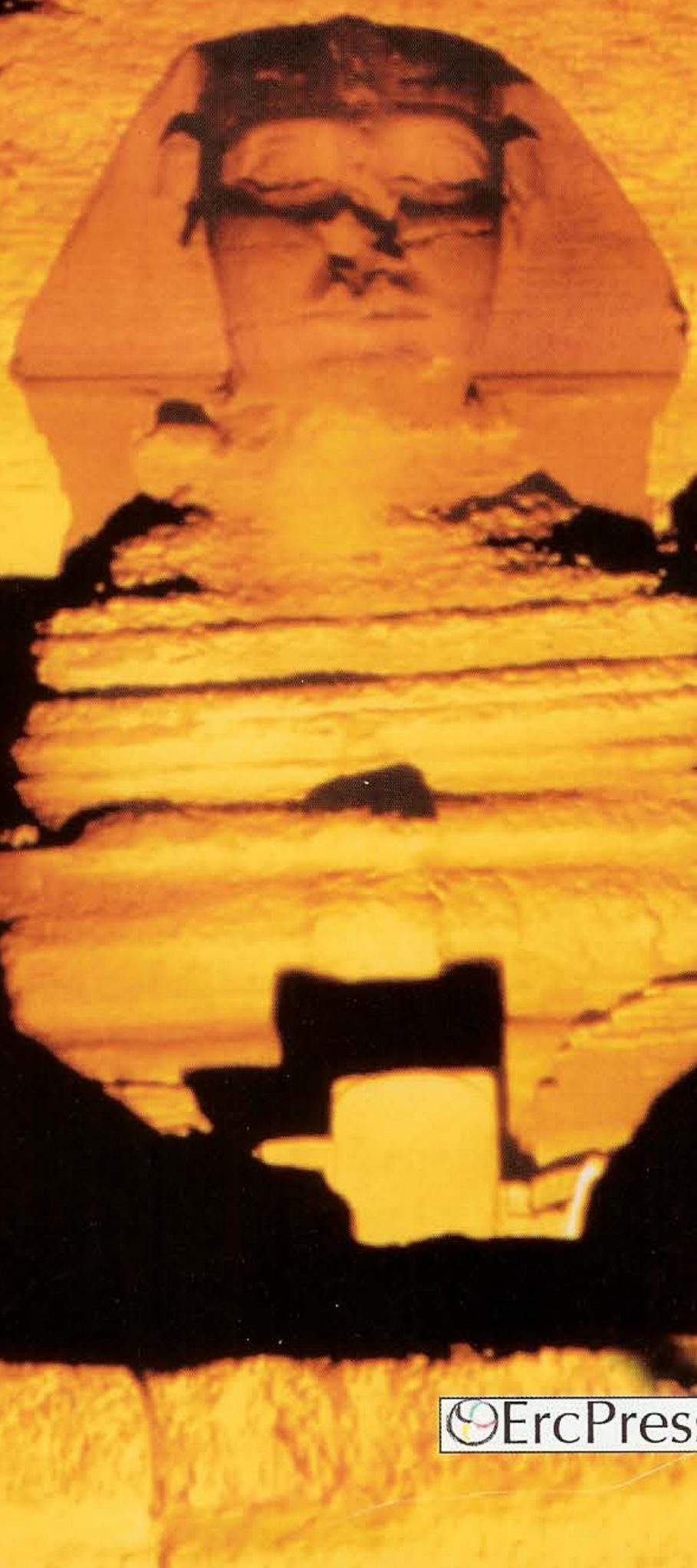

ErcPress

De la LUXOR la ASSUAN

Continuând călătoria
la sud de capitala
egipteană, descoperim
alte oraşe antice, care
au fost centre
religioase ale ţării,
templele, care însoţesc
Nilul până la barajul
Assuan, şi ruinele
spectaculoase de la
File şi Kalabsha,
minunăţii salvate de la
distrugere de
ingeniozitatea umană.

1 El- Mo'alla

Situl modern de la El-Mo'alla aflat pe malul de est al Nilului, la sud de Luxor, a fost ridicat în locul necropolei orașului antic Hefat.

Mormintele găsite aici aparțin Primei Perioade Intermediare (2150-1994) și sunt lipsite de decorațiuni, cu excepția celor ale lui Ankhtyfy și Sobekhotep, oficialii care dețineau funcții importante în cadrul administrației provinciei.

Mormântul lui Sobekhotep, care copia structura celui al lui Ankhtyfy, este mai mic. Decorațiunile pictate dezvăluie scene de ceremonie funerară, din viața cotidiană, și chiar o vânătoare în deșert.

Imaginea de ansamblu: un relief reprezentându-l pe Ankhtyfy în mormântul său de la El-Mo'alla, al cărui exterior se observă în fotografia mică.
Pe pagina alăturată: o pictură din Mormântul lui Ankhtyfy în care apar doi bucătari pregătind mâncăruri delicioase.

Mormântul lui Ankhtyfy

Ankhtyfy a trăit în ultimii ani ai Primei Perioade Intermediare (a doua jumătate a secolului al XXI-lea î.H.) și a deținut poziții care i-au dat o putere considerabilă în Egiptul meridional. Și-a pregătit un mormânt în satul Mo'alla, așa cum dezvăluie excavările de pe dealul aflat pe malul estic al Nilului. Dealul are o formă piramidală, iar alegerea lui ca loc de înmormântare a lui Ankhtyfy, poate însemna o întoarcere la complexul funerar specific Vechiului Regat. Piramida este înlocuită cu dealul, iar templul funerar de capela sculptată în piatră. Mormântul în sine este compus dintr-o sală alungită și are coloane sculptate în piatră. Decorul pictat este realizat în stilul Primei Perioade Intermediare. Pe coloana centrală găsim un text autobiografic al lui Ankhtyfy.

2 Gebelein

Mormântul pictat al lui Ity

În arabă, numele orașului înseamnă "două dealuri", indicând cu exactitate locul în care a fost ridicat. Acest oraș, ridicat pe malul estic al Nilului, în Egiptul de Sus, la 30 km sud de Luxor, este cunoscut în special ca Cimitir Predinastic, în care au fost descoperite numeroase obiecte aparținând primei jumătăți a culturii Naqada II (3650-3300). Cultura Naqada II este dominată de apariția tehnicii basoreliefului, de

Mormântul trezorierului regelui și Șeful trupelor, Ity, săpat parțial în stâncă, avea fațada din cărămidă arsă și era constituită dintr-un portic cu 16 coloane pe peretele din spate, dintre care 11 erau pentru deschiderea ușilor.
Cel din mijloc conducea spre capela funerară, iar celelalte duceau spre camerele folosite pentru depozitare. Picturile, ce se găsesc astăzi la Torino, provin din capela funerară și din pridvor. Acesta din urmă, considerat o zonă din afara mormântului, a fost decorat cu scene specifice din diferite domenii: agricultură, creșterea animalelor, meșteșuguri și scene militare, impuse probabil de instabilitatea politică a Primei Perioade Intermediare. Capela funerară a fost decorată cu scene în care se aduc ofrande și chiar ritualuri de sacrificare a vițelului.

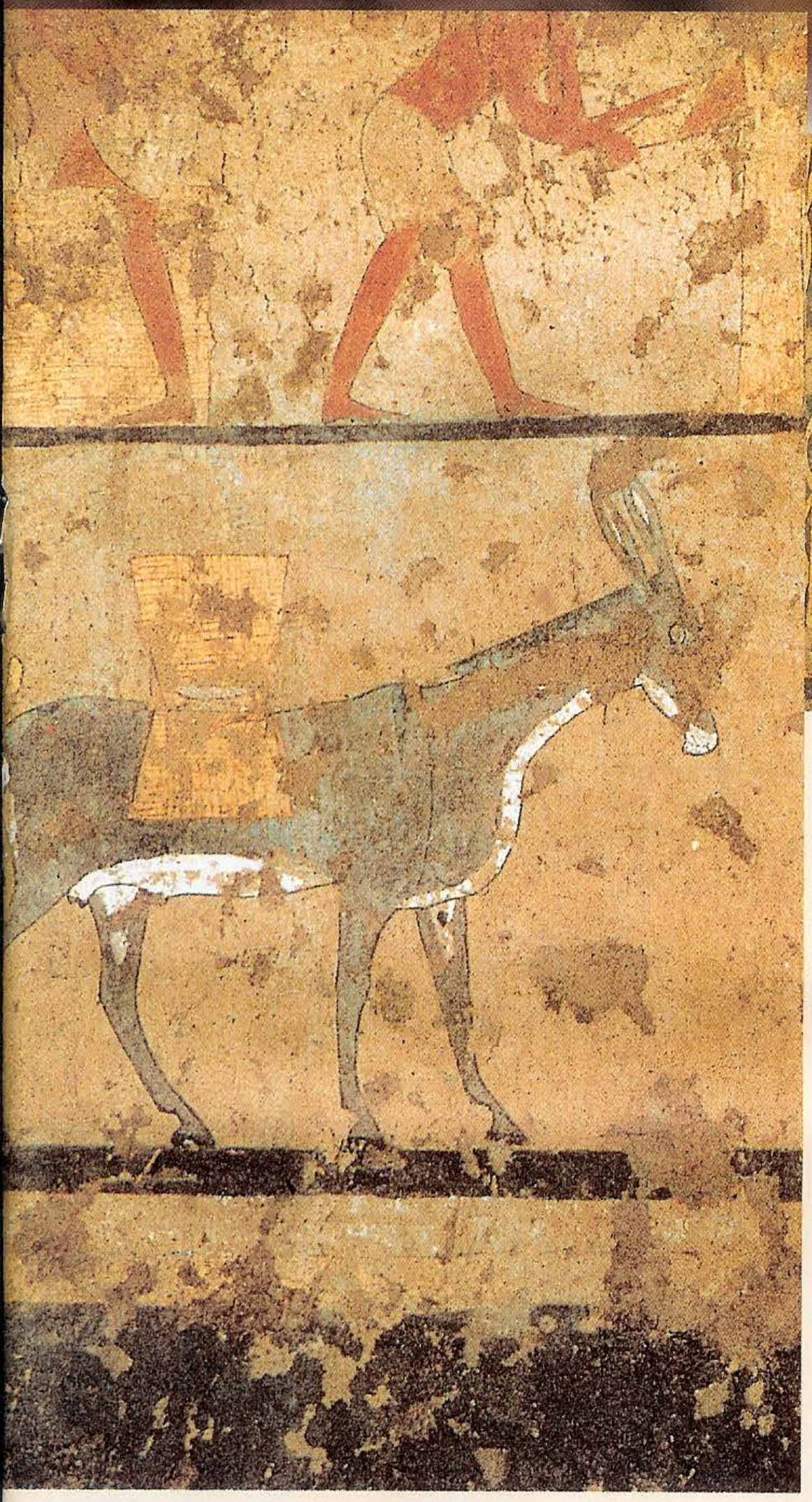

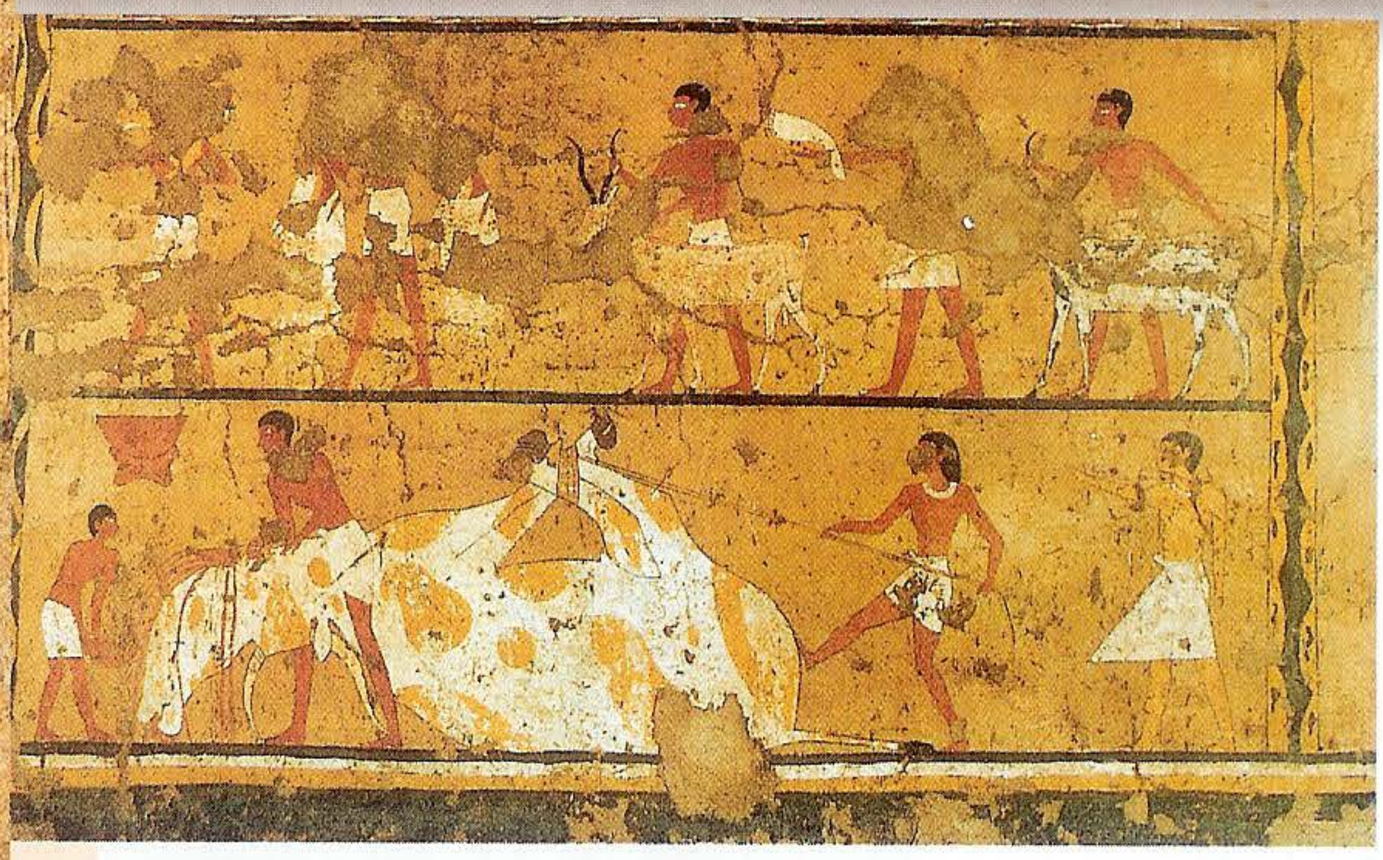

În aceste pagini, picturi murale din mormântul lui Ity. La stânga: scenă agricolă. Mai sus: în detaliu - un măgar, cu sarcina sa.
Dreapta-sus: ritualul de sacrificare a vițelului (Muzeul Egiptean din Torino). Apoi, o casetă de lemn, fildeș și turcoaz găsită în Mormântul Necunoscutului (Muzeul Egiptean din Torino).

expunerea atentă a detaliilor anatomice, de tehnica decorării vaselor colorate în brun pe fond ocru.
Este amplasat în locul orașului antic Crocodilopolis, care a păstrat ruinele templului zeiței Hathor.

Orașul se află la poalele dealului de est. Aici au fost descoperite morminte aparținând Perioadei Predinastice (4000-3000), inclusiv mormântul din care s-a păstrat un fragment din Giulgiul, din perioada Naqada II, cel mai vechi exemplu de pânză pictată în care distingem bărci și scene de pescuit. O bogată colecție a Vechiului Regat provine din Mormântul Necunoscutului, numit astfel pentru că nu a fost găsită nicio mențiune referitoare la numele decedatului și se compune din: patru sicrie, mobilier, machete de bărci (schițe de bărci), sandale și unelte din bronz.

Necropola Primei Perioade Intermediare se compune din morminte pictate, cum sunt cele ale trezorierului regelui, Ity, pentru decorațiuni și ale trezorierului regelui, Ini, în care au fost găsite mai multe modele din lemn, care reproduc activități cotidiene diverse. S-au făcut aici multe excavări între anii 1910 și 1937, conduse de Ernesto Schiaparelli, apoi de Giulio Farina. Din acest motiv toate dovezile găsite aici se află la Muzeul Egiptean din Torino.

3

El-Kab

Situat în Egiptul de Sus, între Nil și deșert, orașul El-Kab a fost capitală religioasă și ascunde ruinele orașului sacru Nekhbet.
Majoritatea monumentelor orașului sunt atribuite Noului Imperiu.
Thutmosi al IV-lea a ridicat aici un sanctuar mai mic decât fiul său, Amenhotep al III-lea.

Aproape de centrul orașului, se găsește complexul principal al templului, construit și dedicat zeiței Nekhbet (1550-1291).

Lucrările la ridicarea templului au continuat în dinastia a XVIII-a, sub conducerea lui Amenhotep al II-lea. Acesta a construit,

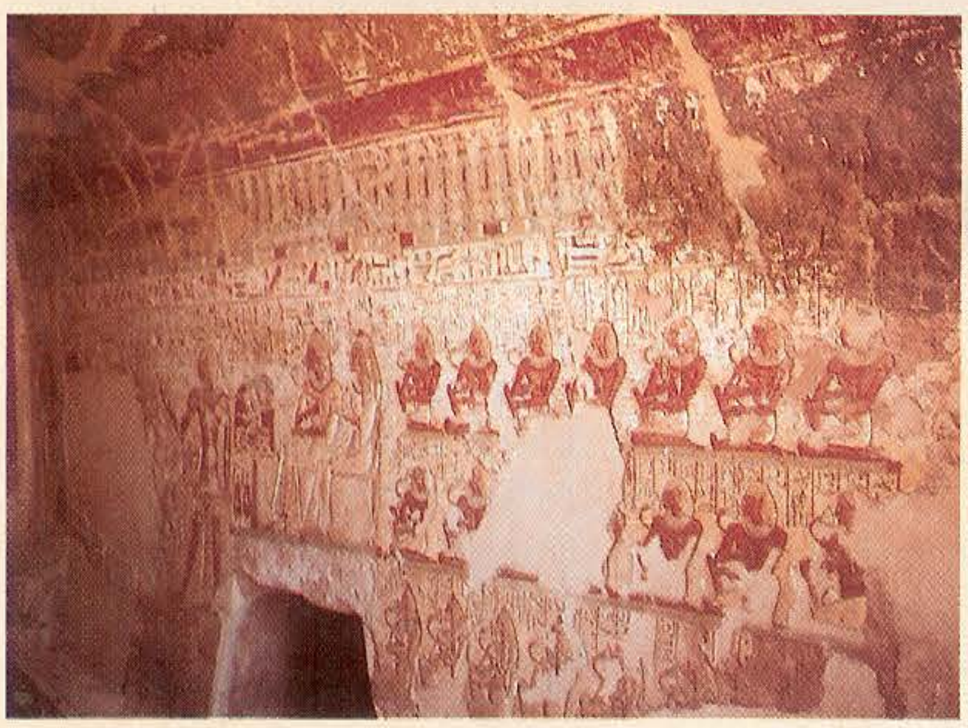

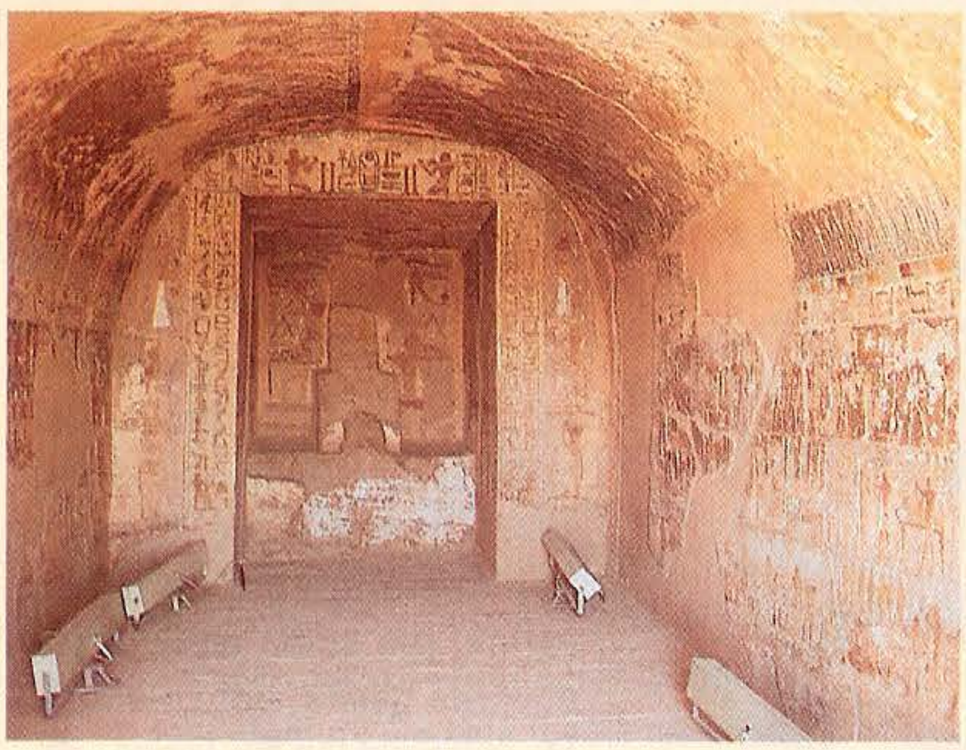

Ahmosi, fiul lui Iban

Mormântul amiralului Ahmosi, fiul lui Iban, care a trăit în timpul lui Ahmosi I și Thutmosi I (1550-1525-1492), este important pentru textul autobiografic pe care proprietarul l-a gravat acolo. Este o mărturie valoroasă, a unui moment istoric crucial pentru istoria Egiptului: reunificarea țărilor în vremea lui Ahmosi I , fondatorul dinastiei a XVI-a.
Ca simplu marinar, Ahmosi, fiul lui Iban, a participat alături de regele său la numeroase lupte.
Cariera lui Ahmosi a continuat și în vremea faraonului Amenhotep I (1525 - 1504), și a primit titlul de amiral, la încheierea unei campanii în Nubia.
Textul lui Ahmosi, fiul lui Iban, se încheie cu incursiunea în Siria, în regiunea Naharin.

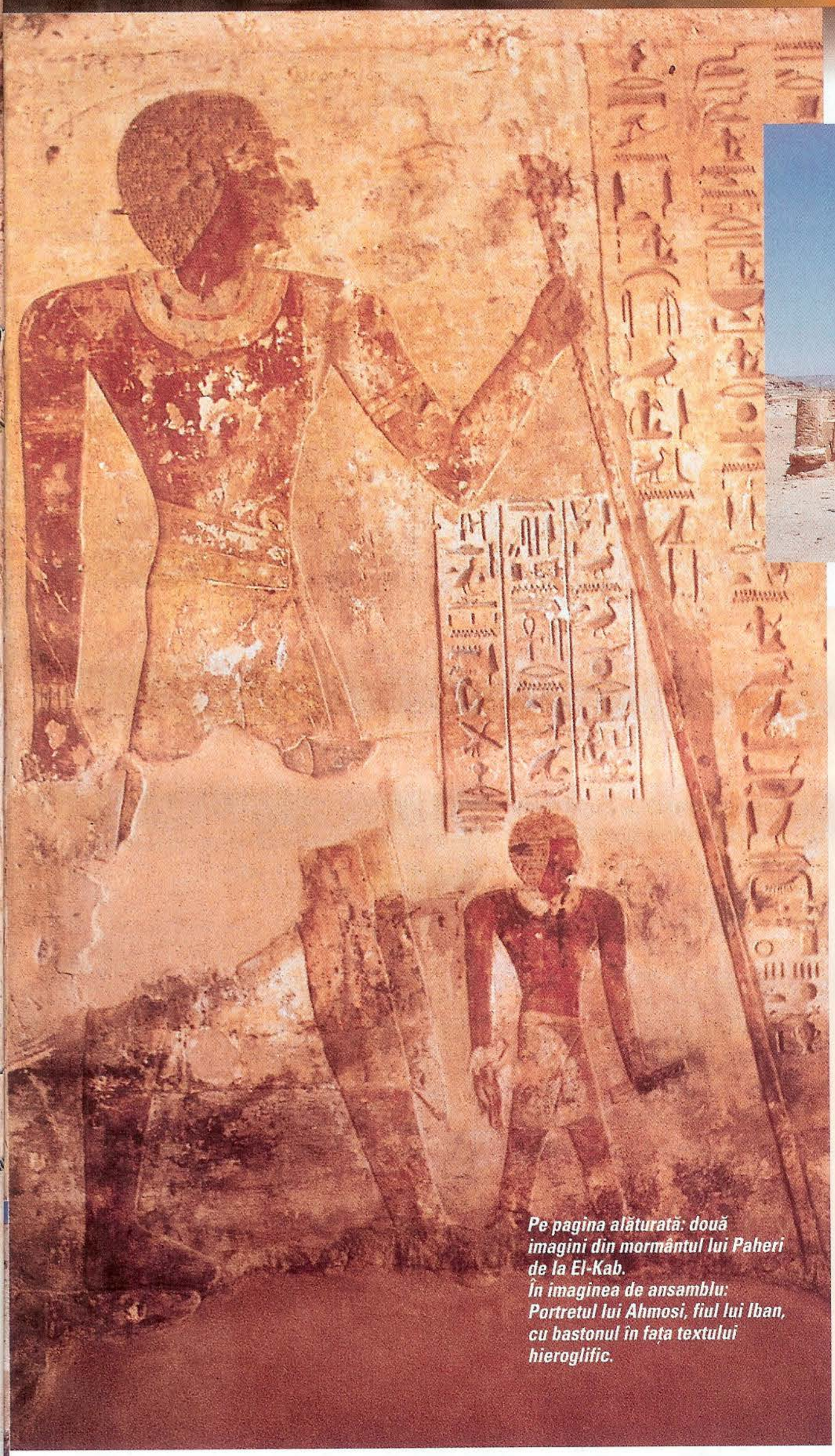

Pe pagina alăturată: două imagini din mormântul lui Paheri de la El-Kab.
În imaginea de ansamblu: Portretul lui Ahmosi, fiul lui Iban, cu bastonul în fața textului hieroglific.

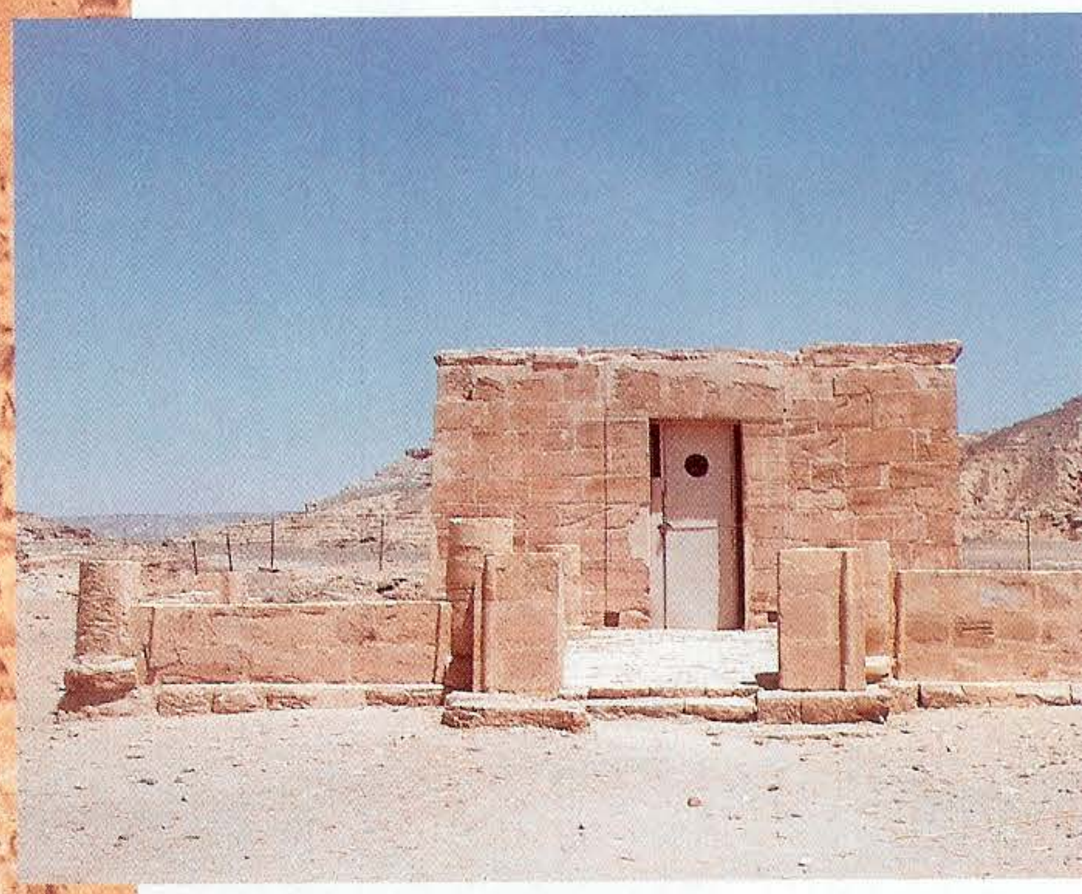

Deasupra, ruinele templului lui Amenhotep al III-lea, care a construit în deșert la est de El-Kab.

alături de altar, un templu dedicat lui Thot, recunoscut aici drept consort al reginei.

Cimitirul orașului, săpat în faleza stâncoasă din nord-estul localității, adăpostește morminte aparținând Vechiului Regat, de vârstă ramesidă.
Majoritatea datează din prima jumătate a dinastiei a XVIII-a și, precum în cazul mormintelor lui Ahmosi, fiul lui Ahmosi Pennekhbet Iban, furnizează importante dovezi istorice cu privire la evenimentele de la începutul Noului Regat.

4 Esna

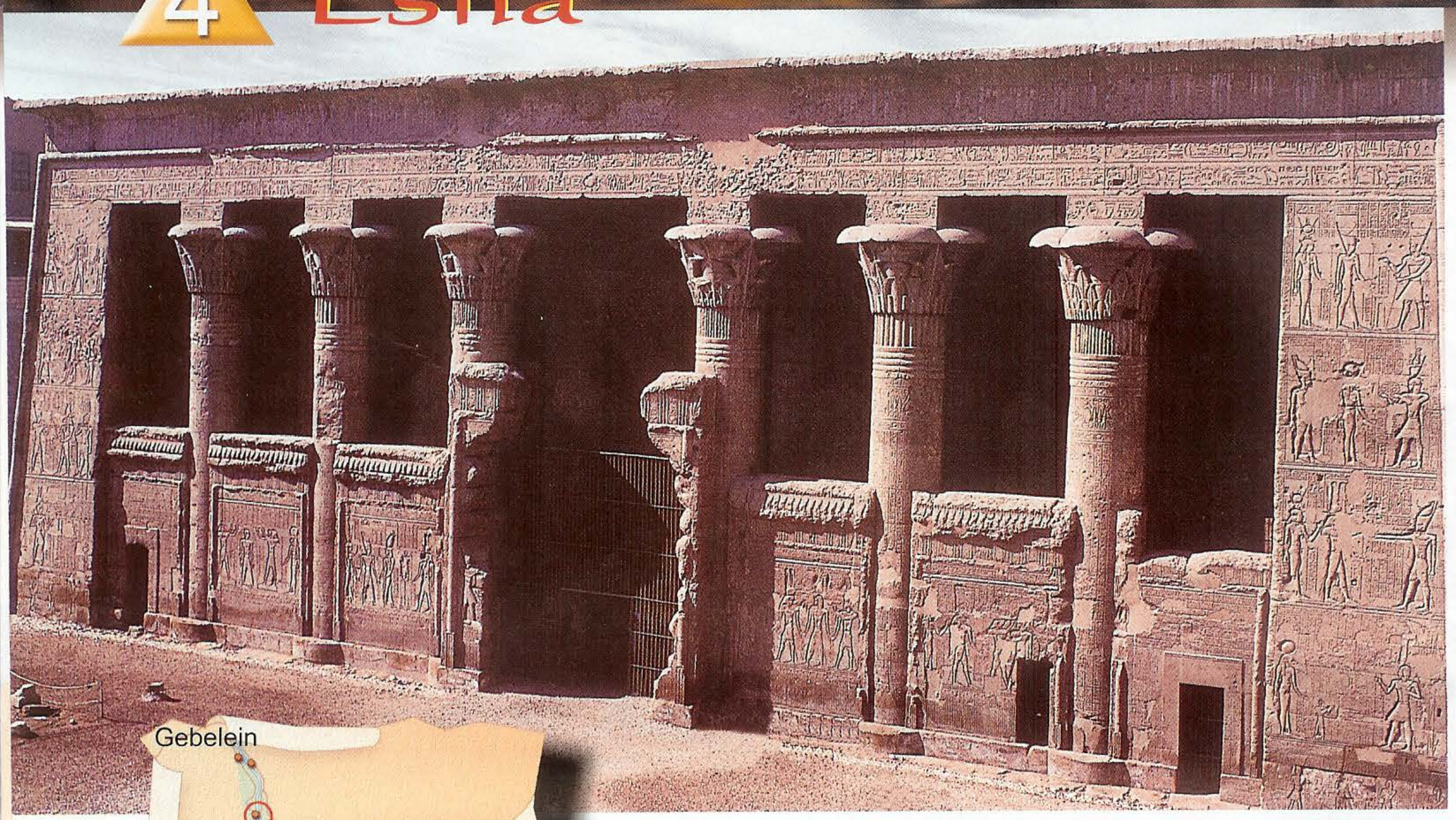

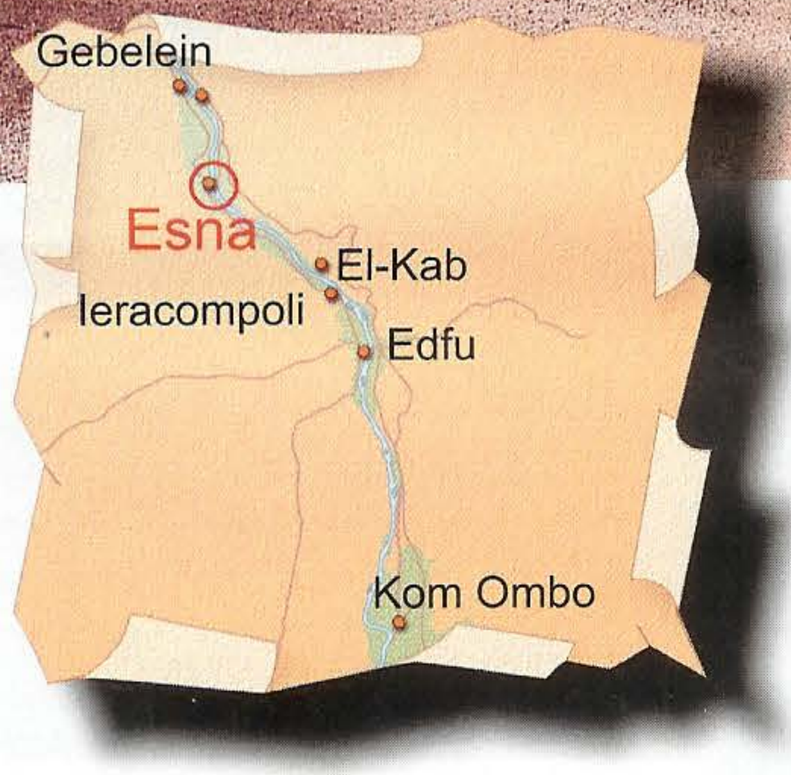

Younet, Iunyt sau Ta-Senet, în egipteană, Latopolis, în limba greacă, astăzi Esna, este situat pe malul de vest al Nilului, la aproximativ 55 km de Luxor și a fost capitala Egiptului de Sus (al treilea nume al acesteia). Cu excepția uneia dintre porțile orașului, care datează din vremea lui Thutmosi al II-lea, dinastia a XVIII-a, găsim aici numeroase dovezi ale paleoliticului târziu (13000-10000 î.H.) și ale epocii greco-romane, din vremea lui Ptolemeu al VI-lea Filometor (180-145 î.H.) și până la Marcus Aurelius (161-180).

Templul orașului, excavat de Auguste Mariette, în 1860, este dedicat triadei zeilor cu puteri miraculoase, magice: Khnum (zeul cu cap de berbec), Neith și Heka. Construit din gresie roșie, porticul se compune din șase sectoare a câte patru coloane fiecare, decorate cu frunze de lotus, una mai frumoasă și diferită decât alta, mărturie rămânând până astăzi doar pronaosul, zona din fața templului.

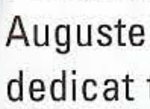

Holul hipostil, construit în timpul împăratului roman Claudius (41-54 d.Hr.), se află astăzi într-un șanț uriaș de săpături, la 10 m sub nivelul străzii, în centrul orașului.

În secolul al XIX-lea, templul a fost folosit în scopul de a depozita bumbacul.

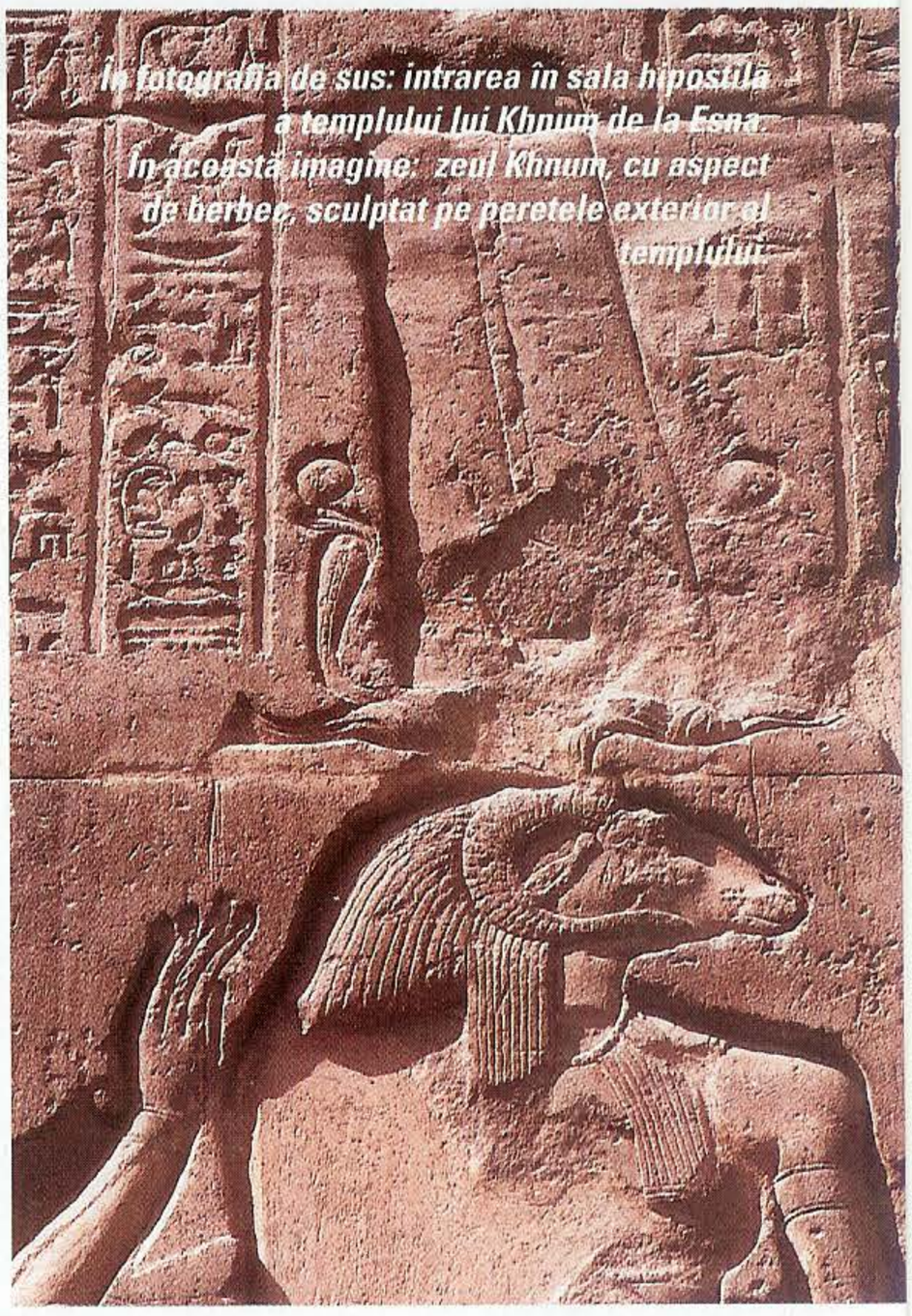

În fotografia de sus: intrarea în sala hipostilă a templului lui Khnum de la Esna. În această imagine: zeul Khnum, cu aspect de berbec, sculptat pe peretele exterior al templului.

EGIPTUL ANTIC

MISTERELE UNEI MARI CIVILIZAŢII

ROMÂNIA

ERC PRESS

PIAŢA PRESEI LIBERE NR. 1, SECTOR 1, BUCUREŞTI
TELEFON/FAX: 021.318.70.27; 021.318.70.28

Preţ: 14,90 lei

ISSN: 1843-1631

5 948363 031659